

P 1068

Lib. Škola. M. III. 1944

smrt-fašizmu-svoboda-narodu

JUŽNO - PRIMORSKI BORCI

Glasilo 3. POX. korpusa NOV in POJ. št. 1661

1. marca 1944

U V O D N A B E S E D A !

Prva številka "Južno-primorski borci" je izšla. Namen našega lista, ki je glasilo JPO, je, da izveste o delovanju naših tovarišev v akcijah, dajali vam bomo politični pregled, za razvedrilo pa boste čitali članke naših tovarišev, ki v svojem prostem času prav tako spretno suče = jo peresnik kakor orožje nad sovražnikom.

Zapregli smo plug in napravili prvo brazdo v leđino. Orati hočemo tudi na kulturnem polju. Prav tako, kot nam je potrebna hrana za telo, prav tako nam je potrebna tudi pisana slovenska beseda. Saj ravno na Primorskem je bila zatirana naša lepa slovenska beseda. Nikjer se ni smelo slišati slovenske govorice, nikjer ni bilo dobiti slovenskih knjig! Toda naše zavedne matere so vendar ohranile našo lepo besedo in ni se posrečilo okupatorju, da bi uničil slovenski življenj. In narod, ki si je znal ohraniti pod najtežjimi okolnostmi svoj jezik, svoje navade je začel z novim življenjem, začel je živeti tako, kot njemu prija.

Pomislino, da v našem listu ni visokoizobraženih sodelavcev, po veliki večini sodelujejo tovariši, to so junaki, borci, sinovi slovenske zemlje, v pretežni večini delavci in kmetje in baš zato moramo tembolj upoštevati in ceniti vsako vrstico, ki je napisana!

Vsi tovariši in tovarišice naj prično sodelujejo in prispevajo s svojim delom, da postane naše glasilo čim popolnejše in čimpestrejšše. Saj smo prepričani, da je med našimi vrstami mnogo tovarišev in tovarišic, ki znajo na prav zanimiv način opisovati -

=II=

svoja doživetja, tako v člankih kakor tudi v pesmi.

Pohiteli bomo, da bomo vse zamujeno nadoknadili in zato, pridno peresa in papir v roke in na delo veselo!

Vse dopise in prispevke na "Propagandni odsek" JPO IX. Korpusa in nam jih posljite!

UREDNIŠTVO

*Oracija pri
Kommu.*

Delo naših tovarišev

Za uspešne akcije, ki so jih napravili naši tovariši, smo prejeli od Staba IX. Korpuza NOV in POJ sledeče dnevno povelje:

D N E V N O P O V E L J E

Dne 2. februarja 1944 je prodirala iz Komna proti Rihenbergu okupatorjeva kolona, po številu 86. mož na štirih kamijonah in dveh auto blindah. Ta kolona je bila pojačanje posadke Rihenbergu. Od 86 mož je bilo 36 nemških policijskih podoficerjev pod vodstvom enega majorja in enega hautmana, ostali so bili fašisti pod vodstvom kapetana. To kolono sta napadli I. in III. četa JPO pod vodstvom namestnika komandanta odreda tov. S I B E L J A Antona - S T J E N K E. Kolona je bila uničena do zadnjega moža. Zaplenjeno je bilo vse orožje in vsa oprema. Vsi avtomobili zažgani. Bitka je trajala 5 ur. Borci JPO so pokazali v tej bitki veliko hrabrost in vstrajnost. Pokazali so vzgled, kako je treba sovražnika napadati, obkoljevati, popolnoma uničiti. V tej borbi so se posebno odlikovali nam. komandanta odreda tov. Sibelja Anton - STJENKA, tov. Kamenšek in komandir prve čete tov. SLAVKO, ki je v tej borbi padel.

Zaradi izredne hrabrosti in vojaške spretnosti pri obkoljevanju in uničenju sovražne kolone, s čimer je bil izvršen eden najboljši dovršenih partizanskih napadov na našem teritoriju.

IZREKAMO ZAHVALO IN PRIZNANJE.

Vsem borcem in borkam I. in III. čete JPO, ki so sodelovale pri tej akciji, posebej pa še nam. komandanta tov. SIBELJA ANTON-u STJENKA in tov. KAMENSKU.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Politkomisar:

Komandant:

Janez Hribar, l.r.

Polkovnik Ambrožič

Lado - Novljan, l.r.

ZOPET SO NEMCI POKAZALI SVOJO 2000 LETNO KULTURO!

"Mi bomo napravili red v Evropi in prinesli bomo kulturo vsem narodom, saj imamo že 2000 letno kulturo" tako in slično je še pred leti da, celo pred par meseci je kričal Hitler po radiju in časopisi so prinašali dolga poročila o tem!

Ko so naši hrabri borci I. in III. čete našega odreda dne 2 februarja letos popolnoma uničili sovražno kolono do zadnjega moža na cesti Komen-Rihenberga, se je sovražnik v smrtnem krču svojega pogina še enkrat zaletel na našo sveto zemljo in pokazal kakšna je njegova kultura.

Zagorele so vasi: Tomačevca, Komen, Rihenberga, Mali dol (kar je še ostalo nepožganega), zažgali so pet hiš v Skerbinu in 1 hišo na Volčjem gradu. Omenjene vasi je sovražnik po-

polnoma izropal, nedolžno prebivalstvo pa odpeljali na kamijonih. Po bližnjih vaseh je ropal živino, hrano in perilo.

Tako je zopet pokazal, kaj je prinesel^z svojo kulturo. Ropanje in požig in ubijanje nedolžnega prebivalstva. To je kultura, da se požiga domove, kultura, kjer se uničuje čmetje delavca in kmeta, kultura, da se strelja nedolžno prebivalstvo. To so prinesli Nemci, smrtni sovražniki vseh narodov Evrope, samo s takšno kulturo se znajo ponašati, drugega ne poznajo.

Toda naše zavedno ljudstvo se zaveda, da s tem kaže sovražnik samo svojo nemoč in še bolj kot kdaj prej je prepričano, da bo skorajšnji konec največjih roparjev in banditov vsega sveta, da se bo Hitlerjeva Nemčija še prej porušila, predno se pričakuje.

Takoj ko se je izvršila uspešna akcija naših tovarišev I. in III. čete našega odreda, je naš tov. Jazbec Pepe zložil sledečo pesem:

A K C I J A P R I . K O M N U !

Ko luna tone za goro
in zvezdica ugasne se,
že solnce je na griček šlo;
"Kaj v logu vesele se?"

Četj četica tam zbrana je,
pred njo pa komandant stoji
in hrabri četi govori:
"Tovariši, bratje smo si vsi!
Vsi le za eno delamo
da narod naš otenemo,
da tlačil ga ne bo tujčin
zadosti bil je že trpin!"

Tovariši skupaj ze zberc ,
in lepo pesem zapojo,
da čuje se čez gaj in log,
lep glas se sliši na okrog.

"Naprej zastava slave,
na boj junaška kri!
Za blagor očetnjave
naj puška govori!"

Tovariš rekli so zdaj vsi:

"Kaj stali tukaj v logu bi!

Na akcijo brž pojdimo,
sovražnika da vničimo."

Zadeli so si puške vsi
in hitro odkorakali.

Šli so na cesto Komensko

Sovražnika tam čakajo.

Sovražnik z avti prigrmi
in v blindi varno se mu zdi
ko pridejo na položaj,
se sliši streljat', da je kaj.

Tovar'ši naši se bore,
vse puške dobro pogode.

Stjenka prime pa bacač
in mino vrž v blindač.

Tam vse kričalo, vpilo je
on pa že vrgel drugo je
z njo zadel je avtomobil
in ga prav dobro osmočil!

Strojnice so pokale
zverine pa so jokale:

"O Bog nebeški, reši nas
da partizan ne vniči nas!"

Še huje strojnice grme

"Hura! Dobljena zmaga je".

Na juriš fantje skočijo
in zadnji strelijo počijo.

Bil je v zaklonu eden skrit
ki hoče fante še pibit.

To mora kakšen Nemec bit'!

Ob strelu pade Slavko ubit!

Zločince Nemce najdejo

za delo mu poplačajo,

razbičajo mu vso glavo

da streljal on več nas ne bo!

"Poglejte fantje, cisto vse,

če kakšen skrit v zaklonu je.

Če se še kakšen kje dobi,

Saj veste kaj se z njim stori!"

Tako ukaže komandant

"Zdaj vsak naj bo le priden fant.

Na ramo naj zadene si

kar more nesti do vasi.

Potem naj zopet vrne se ,

da robo vso pobere se .

Bolničar pa za ranjene

skrbi naj za njih zdravljenje."

Dobili prvo smo pomoč

v vasici tam ne daleč proč.

Vso robo so tud spravili

tovar'ša Stjenko hvalili.

Ta akcija bila ni špas:

Sto Nemcev ne bo straš'lo nas;

od kraja so pocepali

ne bodo nas več sekali .

In oni, ki imel je tisoč sto

kako je to nam prav prišlo.

Zapomnil bode še tujčin ,

da vdariti zna kmečki sin.

Le to tovariše teži ,

da vrnili se nišo vsi.

=8=

Rez malo jih je padlo tam,
po vsakem pa je težko nam.

Otre si solzo vsak junak,
pomnil pa akcijo bo vsak
saj vendar taka je bila,
vse prejšnje je prekosila.

Tovar'ši skupaj se zbero
in pesem glasno zapojo:

"Naprej zastava slave
na boj junaška kri!
Za blagor očetnjave
naj puška govori!"

Tovariš Stjenka zakriči:

"Primorski odred naj živi"

Sto grl, junakov zagrmí:

"Ostanemo si zvesti vsi!"

Še enkrat družba zakriči:

"Naj Jakec, Mojzes naš živi"

Če tudi Nemec nam grozi
mi trde imamo pesti.

Bolj ko ^{bo} prihajal k nam,
več pokažemo ^{mi} kraških jam.

Le tam naj on bo gospodar,
tako za nas bo najbolj prav.

Mi vsi smo to prisegali:

"V globokih jamah naj živi!"

Na našo zemljo naj naš rod

svobodo vživa vse povsod

ne bode tujec tlačil nas

če tudi reven je naš Kras.

Sovražnik, ki bo stikal tod

dobil jih bo — ne več od kot!

Mi svojo zemljo branimo,

da narod naš ohranimo!

SLIŠAL SEM +VIDEL SEM !

Bil sem v vasi na Krasu. Pri družini, kjer sta dva sinova hrabra borca partizana, tovarišice pa agilne delavke v ZSM, bi morale ene od tovarišic prevzeti popoldansko stražo. Se predno = je izvedela, da bo morala prevzeti stražo, je = po važnih odšla iz vasi. Tako se je zgodilo, da ni bilo nobene tovarišice doma. Kar hitro se = je odločila mati in sama šla na stražarsko mesto in vršila stražarsko službo, dokler se ni vrnila hčerka in tako potem ona nadaljevala stražo.....

Ko so zločinske Hitlerjeve horde požigale po vaseh, sem imel priliko razgovarjati z družinami. Občudoval sem zavednost našega prebivalstva. Govorili so, češ naj le požigajo, naj uničujejo zverine v človeških podobah našo sveto zemljo, toda ne bodo nas uničili, nas Slovencev, kateri smo pretrpeli že toliko gorja pod okupatorjem. Prekaljeni smo z zavestjo, da pride tudi = za nas ura rešitve, ko bomo svobodno dihali na naši zemlji, ko bomo sami gospodarji naše lepe domovine.

Takrat bomo pa zgradili novi svet, nove domove in zavladalo bo življenje, življenje svobode za katero je potrebno, da še malo potrpite, saj smo prepričani, da ves naš trud in vse naše borbe ne bodo zaman.

Naj dela sovražnik karkoli in vsa groza dejstva nas ne bodo uplašila bo življenje, = ker vemo, da je naša borba sveta. Naš duh ne = klene, nasprotno iz dneva v dan smo močnejši. Saj se vsi zavedamo neizprosne krutosti vojne, vsi se zavedamo, da prez žrtve ne pridemo do svobode, prez žrtev ni zmage.

MAKS.

DOBRO SMO JIN . ABRICALI....

Iz daljave se zasliši bitje cerkevne ure: ena, dve, tri.....deset je že ura! Vsi smo žer nestrpni in slabe volje, kajti že drugi dan čakamo - fašiste v zasedi, toda zanam. Pašisti bi morali pripeljati hrano in orožje v Rihenberg.

Naša zaseda je postavljena na strminah - ob obeh straneh ceste ki vodi iz Komna v Rihenberg, I. četa na levi, III. četa pa na desni - strani ceste. Iz tega žalostnega razmisljanja nas nenadoma zbudi glas izvidnice: "Kamjoni gredo"! Vsi smo skočili na svoje mesto v zaklo- ne in pripravili orožje za strel. S prstom na petelinu, z licem ob puškinem kopitu smo brez diha strmeli na cesto, ki se krivuljasto vije po globoki dolini proti drugemu koncu zasede. Samo par minut napetega pričakovanja že zaš- lišimo ropot kamijonskih motorjev. Prvi kami- jon je zavozil v zasedo za njim drugi, tretji na to osebni avto, zopet kamijon, toda - ojoj, - še jih ni konca. Prikažete se še dve autoblin- di, prva italijanska, druga velika nemška.

Tudi najpogumnejšim je za trenutek upa- del pogum, kajti z naših položajev ni umika: ali zmaga, ali pogin. Edino našo upanje so še štiri letalske strojnice: ako te prebijejo - železni oklep, bomo rešeni in zmaga bo naša. V tem je prispela vsa sovražnikova sila v - sredino naše zasede. Z desnega konca se je oglasila Stjenkina letalska strojnica in kot odmeva na njeno pokanje so se brez oklevanja začele oglasiti strojnice in puške iz vseh strani. Dobre četrte ure peklenskega ropota in že že ni bilo na kamijonih nobenega živega - fašista več, kar jih je bilo še živih so se poskrili za kamenjem ob cesti, kjer so se še nekaj časa trdovratno upirali. Pomagali so -

jim še njihovi pajdaši iz zadnjih dveh avtomobilov. Sedaj je stopil v akcijo Stjenka, ki jih je skušal pregnati iz njihovih skrivališč, s tem da jih je napadal z različnim orožjem, vmes pa tudi pridno fotografiral.

Vse zanam, celo najhrabrejši borci so že mislili, da bo Stjenka znak za unik, zlasti še, ker se je bilo bati, da nam pridejo fašisti iz Komna in Rihemberga za hrbet. A naš Stjenka se ne da kar tako lahko pregnati. Ukazal je tovarišem na drugi strani, naj obkoli fašiste in Nemce, ki so se še trdovratno branili iz svojih zaklonov, sam pa je vzel lahek bacač in začel obstreljevati veliko nemško avtomobilsko, ki je poskušala z vsemi mogočnimi manevri uiti iz območja našega ognja. Ali že se je vsula na njo toča krogel iz Ivotove letalske streljanice, z druge strani pa je sekala po nji z malim bacačem Tov. Stjenka, ki je pri tem streljanju znašel celo nov patent. Ostala mu je namreč ena mina v cevi bacača, kar pa on v svoji bojni vnemi ni opazil in je naložil na njo še drugo mino. Ko je sprožil bacač, sta zleteli obe mini po kratkih presledkih ena za drugo iz cevi. Zadeli sta kamijon poln municije in pod katerim sta ležali štirje Nemci, za katere prej niti vedeli nismo od kje streljajo. V trenutku je bil ves kamijon v ognju, eksplozija je sledila eksploziji inšopi raket so švigali iz njega na vse strani. Od Nemcev pod kamijonom je ostalo samo še en par zogljenelih kosti.

Med tem časom se je približeval po cesti avtomobilu tov. Slavko s svojo četo, z boka pa se ji je po golem hribu približevala petorica pogumnih tovarišev iz III. čete. Niso se še dobro pokazali na golini, že je padel zadet od

nemške dumdumke vodnik tov. Grbec. Skoraj istočasno jezabrnola nemška brzostrelka, ki je pokosila komandirja tov. Slavkota, ki se je že močno približal avtoblindi. Tov. Grbec šel je na pomoč njegov brat, in tik bratovega trupla je tudi njega podrla toča krogel, ki mu je preselkala obe nogi. Klical je na pomoč, ali tovariš Kamenšek se je med tem že preveč oddaljil od njega in je bil že v bližini avtoblinde ter se zaradi nevarnega prehoda ni mogel vrniti nazaj. Z ročnimi bombami je napadel in uničil nemško zasedo, ki se je skrivala za kamenjam v bližini avtoblinde. Med tem so ostali tovariši, ki so jurili po strmini navzdol, meta joč pred seboj bombe, zajeli 12 živih fašistov, ostale pa, ki so se še upirali, so pobili s puškinimi kopiti.

Toda boj ni še končan! Še se upira malo gnezdo Nemcev, ki jih z naše strani, zanam poskušamo zadeti. Toda že se jim je približalo z druge strani tov. Rotar, ki jih je upihnil s streli iz mavzerice.

Sredi te bojne vihre zaslišimo glas - tov. Stjenke: "Tovariši na cesto zmaga je naša"! Z vseh strani so se vsuli tovariši na cesto in začeli pobirati orožje in municijo.

Med tem se je približalo tudi civilno prebivalstvo in je pomagalo očnašati hrano in drugi plen.

Na bojišču je obležalo 36 Nemcev samih viših policijskih podoficirjev, med njimi en major in en hauptman in 37 skvadrastov, od celih 12 ujetnikov pa smo prisilili, da so znosili svoje mrtve pajdaše na kamijone, jim vzeli orožje in obleko, nato pa še nje poslali s propustnicami krogel v slavni 13 Bataljon...

Tov. Volk, ki je četrti pretrpel v fašističnih -
zaporih, se je nad njimi osvetil.

V svitu ognja, ki je oblizoval trupla na
gorečih kamijonih, sta se na dani zvižg tov. St.
jenka začeli obe četi naglo zbirati za odhod..

Dušan.

BELOGARDISTIČNI IZDAJALCI SE DRUŽIJO PRI UNI-
ČEVANJU SLOVENSKEH DOMOV HITLERJEVIM TOLPAM!

Na so 15. februarja prigrumeli Nemci v naše kra-
ške vasi, je bilo med njimi mnogo domobrancev-
belogardistov. Domobranci-belogardisti brez pomi-
šljanja delajo grozodejstva, katera jim narekuje.
jo gestapovski zločinci. Belogardisti kateri se
grejejo pod krvavim plaščem Hitlerjevskih tolp,
na katerim se drži naša sveta slovenska kri, de-
lajo grozodejstva nad svojimi brati in nad svoj-
imi sestrami .

Zavrženi izmeček slovenskega naroda, izdaja
svoj narod, bori se proti našim borcem NOV in par-
tizanom, češ, da s tem branijo svojo domovino, šči-
tijo narod pred partizanskimi tolpami. To so zas-
lepnjenci, ki nočejo izprevideti, da jutri, ko nam
zasije sonce zlate svobode za njih ne bo prostor-
a na naših slovenskih tleh v naši domovini, v do-
movini svobode, enakosti in bratstva, ki bo zgraje-
na na krvavih žrtvah naših najboljših sinov.

Domobranci se objemajo z našim sovražnikom
Nemcem, ki nam požiga in uničuje imetja in domove!
Bratijo se s sovražnikom za skledo leče!

Med tem, ko naši hrabri vojaki bijejo, trd,
toda ne izprosen boj proti okupatorju, ko ga uni-
čujejo na vsakem koraku, izdajalski belogardisti-
čni psi slepo služijo njemu, okupatorju in povz-
ročajo s tem največji zločin nad svojim narodom.

Ni jim še bilo prelito dovolj nedolžne bra-
tske krvi. Še so žejni, še bi jo radi pili. Toda
zavedajo naj se, da so belogardisti za nas samo

muhe enodnevnice, ker s ropadom Nemčije, propadejo tudi belogardisti.

Le predobro se zaveda naše slovensko ljudstvo, kdo mu prinese svobodo. Svobodo bomo izvojevali mi sami, delavci in kmetje, vsa slovenska inteligenca, ki se skupno bori, da premagamo Nemca, da premagamo vse naš sovražnike, med njimi tudi belogardiste - domobrancelj!

Krvavi so zločini, katere delajo Nemci po naših krajih, toda mnogo bolj v nebo vpijoča so grozodejstva, ki jih delajo belogardisti nad svojim narodom! Kadar sodi narod, kadar sodi ljudstvo, izreče trdo, toda pravično sodbo. In tako bo sodilo naše izdajalce, sluge okupatorja, ki so že zapisani neizprosni smrti!

Maks.

SANJE.

Brr... br... pk... fiu... Kaj je neki to? Ali ni morda oddaljeno hrumenje kamijonov, vmes pa ostro pokanje pušk in žvižganje krogel? Ze zopet se je vsula prokleta švabska drhal s svojimi izdajalskimi pomočniki, belogardisti, na naš prelepi Kras, da nam požge vasi in mori nedolžno ljudstvo.

Na robu ceste sem sedel. Pravkar sem se sezul, da bi si ohladil od hoje oteklo nogo in pobral iz čevljev drobce kamenja, ki me je tako tiščalo. Hi-tro sem pobral čevlje in si jih vrgel preko ramen ter jo bos ucvrl preko polja, da bi se skrtil sov. iznirovim močem. V začetku sem še kar dobro tekel, samo zeblo me je v noge. Ali joj! Kaj je to? edno te = žje in težje dvigam noge, neskonno težke mi postajajo, kakor da bi imel na njih privezane svinčene uteži. Ze jih ne morem več dvig=

nití in zebe me v nje, oj kako me zebe. Kamijoni so pa že prav blizu in kroglice mi švigajo preko glave, pojoč smrtno pesem. Se nekrat napnem vse sile da bi se rešil iz groznega objema. Mišice so napete do skrajnosti. Bojim se, da se ki vsak čas pretrgajo. Od napora in groze mi je tekel mrzel pot po čelu. Se trenutek in po meni bo. To da o groza, tla pod nogami se mi iznikajo...in padam...padam...Bumf. Priletel sem zopet na resnični svet. Spoznal sem da sem le sanjal grde sanje.

Okoli mene je vse belo. Prvi sneg je zapadel. Zmrzle noge mi molijo ven iz šotora in so pokrite z beleo plastjo snega. Iz bližnjega šotora pa se sliši šmrčanje tovariša, skozi hrastovo drevje pa divje piska kraška burja. Dušan.

LILI MARLEN!

Nastala ob priliki akcije v Rihenbergu!

V vasi na Vipavskem
mlad fašist stoji,
puškico narani, brezskrbno on drži.
Na Vipavskem hraz ni nič strupen,
zato je stopil iz hiš'ee ven,
zapel Lili Marlen.

Za grmom tam v zasedi
partizan sedi,
puškico v roki
pripravljeno drži.
Ko prišel fašist je blizu njen,
spustil rafal je iz mitre ven,
končal Lili Marlen!

Dušan.

PARTIZAN SVOJI MATERI!

Draga moja mati! Ne bom ti pravil, saj sama veš, koliko časa sva še ločena. Ko sem zaslišal klic moje rodne grude, sama si videla brez pomislek sem se odzval in zapustil svojo streho in se podal med naše borce. Videl sem te, v tvoji oči se je skrivala solza, ko sem odhajal. Ni si mi branila, ker zavedala si se tudi Ti, da sem potreben da čuвам in branim svojo zemljo. Junaško si mi segla v roko in rekla: "Pojdi sin, bodi hrabar in nestrašen. Saj bom vedno s teboj". Draga mati, tople so mi tvoje besede, vedno mi prijetno zvenijo v ušesih.

Bodi mirna in naj Te ne skrbi za mene. Nimam pomanjkanja v nobeni stvari. Na srečno vidim, da je vsaka naša vas z nami in nam daje, kar nam je potrebno.

Vidim Te, kako v večernih urah setiš v ognjišču, Tvoje oči so vlažne, nove gube so se Ti napravile na čelu. In vse to za svojega sina. Rad bi, da bi tudi Ti čutila moje misli, ki so vedno pri Tebi. Saj priznam, tudi meni bi prijalo kakšen večer, da se pomeniva par besed, da si tople stisnem roko. Toda grem preko čustev samega sebe, treba je zatreti misli posameznika in služiti z vsemi močmi domovini, ki nas potrebuje.

Bodi ponosna, tudi tvoj sin se bori za svobodo, ki je že tako blizu, da čutimo nje prijeten dih.

Saj bo tudi za dolgo prišel radosten trenutek, ko se bova zopet videla, ko si bova zopet segala v roke in ponosna boš, čes vrnil se ni je moj hrabri partizan.

Tako vidiš draga moja mati. Tudi tvoj sin je z mislijo vedno pri tebi. Želim ti mirno noč in hlabro se drži, ko se drži tvoj dragi sinko partizan.

Maks.

SLAVKOTU!

V spomin padlemu tov.Slavkotu, komandirju I. -
čete JPO, ki je padel junaške smrti ob priliki
akcije pri Komnu. Napisal tov.Sliga Dušan.

Od kot ta mili glas?

Od kot ot nemirno krepenenje?

Pesmi zatrle so mi čas

In strune vijoline ihtijo po tebi!

Vsa tišina ki vlada okrog

Ni le otožen spomin gozdov?

Zdaj mirno, a Tvoja vriča kri se kipi

In radost in pogum niso Ti zastrmeli!

Slavko! Iz globine src

Vsa čustva drviijo

In kličejo:

Oh, mar si nas zapustil?

Ne Ti si še med nami!

Tvoj duh se mogočno razprostira

Zdaj kličeš v borbo nas

K maščevanju brez obzira!

Naj spevi k Tebi hitijo

Spevi večni in borbeni .

A v tihem in hladnem zavetju

Ostane naj Ti najzbrisen spomin

gozdov!!!

USPEŠNE AKCIJE NAŠEGA JPO IX.KORPUSA!

Dne 28.I.44. Je naš minerski vod porušil 4 -
stolpe električnega voda pri Nabrežini. Električni tok in promet je bil uničen za 24 ur !

30.I.44 Sta minerski vod in I.četa JPO minirali vlak med Vižovlji in Divinom. Uničeni -
in zažgani dve lokomotivi električni, osem vagonov popolnoma uničenih, ostali pa deloma po kvarjeni. Zaplenjeno je bilo precej mila za -
brutje. Vlak je bil natovorjen s premogom .
Promet je bil ukinjen za najman dva dni. Na istem mestu so vrgli v zrak tudi dva stolpa električnega voda.

31.I.44. je patrula II.čete ujela v Rihenbergu tri fašiste, zaplenjene tri puške, nekaj municije in 20 bomb.

1.II.44. Patrula II. čete napadla pred gostilno v Rihenbergu 12 fašistov, trije fašisti mrtvi, dva smrtno ranjena.

1.II.44. je patrula iste čete napadla v Rožni dolini kamijon. Po poročilih so bili ubiti trije Nemci in dva težko ranjena.

2.II.44. sta I. in III. četa JPO napadli iz zasede med Konnou in Rihenbergom transport Nemcev in fašistov, ki so peljali živež v Rihenberg. Bili so trije kamijoni in dve avtoblini ter ena limuzina. Borba je trajala 5 ur. Ubitih je bilo 49 fašistov in 36 Nemcev, Nemci so bili skoraj vsi višji policijski podoficirji, ki so bili poslani v Rihenberg kot instruktorji. Med Nemci je bil tudi en major in en gautman. Vodja transporta je bil fašistični kapetan. Zaplenjeno je bilo: 1 česka zbrojevka, 3 šarci, 1 težka breča, 2 italijanski lahki strojnici, 6 brzostrelk, 3 polavtomatične puške, 60 pušk, 3 boretne pištole, 27 pištol in 15.000 municije. Zaplenjeno je bilo tudi en kamijon hrane. Kamijone in avtoblini so zažgali, limuzino pa zaplenili. Posebno so se odlikovali v tej borbi nam. komandanta tov. Stjenka, tov. Kamenšek in komandir I. čete tov. Slavko.

4.II.44. Dva tovariša iz Bat. Trilstino d'assalto nočno ranila izdajalca Blekija v trgu Verniljano. Prepeljali so ga v bolnišnico, ter so ga naslednji večer štirje tovariši iz istega bataljona dokončno pobili s strelji iz pištole. Istočasno so ubili tudi njegovo mater, znano izdajalko. V noči od 5. na 6. febr. je vod istega italijanskega bataljona napadel letališče v Ronkah. S steklenicami bencina in ročnimi bombami so zažgali 8 velikih trinotornikov, oboroženi s 6 mitraljezi in kanonom. 4 aparati so popolnoma zgoreli, štiri se je

pa posrečilo pogasiti sovražniku. Ogromno ško do so napravili tudi na ostalih aparatih in hangerjih, ki so jih obstreljevali s strojnimi. Pri umiku sta padla dva tovariša.

8. t. n. je III. četa skupno z minerskim vodom minirala progo med Nabrežino in Gabrovico. Mina je eksplodirala pod lokomotivo in jo vrgla v zrak. 11 vagonov je popolnoma razbitih, 25 pa močno poškodovanih. Na enem vagonu je bila me ka, na ostalih pa premog. Proga je bila razbi= ta približno 40 metrov. Drugi tir pa v dolži= ni 10 metrov. Moko so raztresli po tleh, ker je ni bilo mogoče odnesti. Pri tej akciji so ujeli tudi patrolo treh nemških vojakov. Za= plenjeno: 1 nemška brzostrelka, 1 nemška lah= ka strojnica, 1 mavzarica in ena pištola. Pro= met je bil ukinjen za pet dni!

Istega dne je patrola 8 mož II. čete ubi= la iz zasede v Rihenbergu 2 fašistična ser= genta, zaplenjeni sta bili 2 brzostrelki.

12.2.44. je zaseda II. bataljona ujela enega fašista, zaplenjena 1 puška in 4 bombe.

10.2.44. minerski vod je uničil dva elektri= čna stolpa visoke napetosti pri Nabrežini.

13.2.44. Patrola II. bat. je ubila iz zasede enega fašista. Ta fašist je bil Slovenec in ljubljeneec tenenteta.

PROPADANJE NEMCIJE!

Kakor vidimo iz naslednjega, se ruši Hitler= jevska Nemčija na vseh koncih in krajih. Sedaj je s Hitlerjevo Nemčijo prav tako kot s čol= nom, ki ima dvajset lukenj. Če zamašimo luknjo ti udara voda pri ostalih, vseh naenkrat pa ni mogoče zamašiti. Tako je z Nemčijo. Na vseh kon= cih in krajih jo uničujejo zavezniške armade skupno z našimi hrabrimi borci NOV in parti= zanov. Hitler ne more drugega poročati kot sa= mo umik in poroč svojih, po njegovih ne= rnjih

izjavah ... magkijivih armad. Danes je utihnil da ni več sile na svetu, ki bi uničila Nemčijo. Danes molči, ker kakor bi kaj povedal, bi moral priznati samo umik in poraz svoje vojske, ker je še sestavljena iz vseh vetrov sveta.

Na zahodu :

Ruska Rdeča Armada je dokončno uničila - 10 obkoljenih nemških divizij. Uničenih je bilo vsega skupaj preko 93000 Nemcev. To je za Nemce poraz, ki se ga še ne da predvidevati. Kajti s tem je uničena severna armada in Rusi že uspešno prodirajo proti mestu Pskovu, ki je že ogroženo od treh strani, severa, juga in vzhoda. Italija:

Zavezniške čete močno ojačujejo svoje postojanke in počasi, toda zanesljivo napredujejo. Nemci sami priznavajo, da se sedaj na italjanskem bojišču celo hujši boji kakor na vzhodni fronti. Nemci imajo sedaj na italj; Bojišču 11. divizij, ki pa so pod stalnim ognjem zavezniškega topništva in letalskim bombardiranjem. Medtem, ko napravijo zavezniki po 800 in več letalskih poletov dnevno, Nemci niso v stanju, da napravijo več kakor do 150 poletov.

Jugoslavija:

Od Primorske pa do Albanije naše edinece uspešno napredujejo in uničujejo sovražnika na vsakem koraku. Hude bitke se sedaj - vršijo na Hrvaškem, Bosni in Dalmaciji. Hrabrost in uspešnost naše NOV in POJ priznava jo po vsem svetu in občudujejo hrabrost in vztrajnost malih, toda po svoji borbi vendar tako veliki narod Jugoslavije.

Zapadno bojišče:

Zavezniki neprestano napadajo sovražne objekte v Franciji, Belgiji, Holandskem in v Nemciji. Po več sto zrakoplovov siplje hkrati železno točo na postojanke, kjerkoli so važne

za sovražno industijo ali kjer so valjane želez-
niška križišča. Prav pri zadnjem zračnem napa-
du na industrijsko mesto Leipzig je bilo vrže-
nih 2300 ton bomb. Kjer so bila nekoč velika -
industrijska mesta, kjer so stale nekoč tovar-
ne za izdelovanje orožja, municije in zrakoplo-
vov, tam je danes samo kup ržavalin. Nemško lju-
dstvo z grozo zre, kam jih je pripeljal njih
Dolfek.

Finska, Madžarska in Bolgarija se vedno -
bolj belijo glave, kako in na kakšen način bi
se odkrižale Hitlerja, ker vse države so prejele
le note od zavezniških držav, naj se pravo čas
no spametujejo in prekinijo vse odnošanje z -
Nemčijo, dokler ne bo prepozno!

ČE. MORTE-SMEJETE SE! SANJE O PROPUSTNICAH!

Toliko se govori in prosi za propustnice, en -
tovariš bi šel rad domov, da bi se preblekel, -
eden zopet, da vidi svoje domače it d... Veliko
umesnih in razlogov da pride tovariš pred ko-
mandirja in komisarja čes, prosim mi napravi -
propustnico za to in to. Saj se po možnosti -
vpoštevajo vse želje in težnje tovarišev in -
se pomaga, med njimi pa je mnogo takšnih, ki, -
kakor jim pravimo mi, v našem dialektu, radi za-
bušavajo. Na takšne pa že imamo pred očmi in -
jih dobro poznamo. Razumljivo je, da takšni to-
variši ne dobijo propustnic.

Zato sanjajo, da bi dobili propustnico, kj-
er bi bilo takole napisano:

P R O P U S T N I C A.

Tovariš Zabušan Nikolisič, doma v vsaki dobri -
hiši kjer je dobiti kaj dobrega pojesti popi-
ti, gre lahko kamor hoče in ostane v hiši, dok-
ler ga gostoljubna družina ne vrže skozi vra-
ta. Propustnica velja toliko časa, da se tovariš
Zabušan Nikolisič ne naveliča pohajati, potem
naj se pa blagohotno vrne v svojo edinico!
Za takšne in enake žal samo pobožne želje!

Bili smo v taboru. Vse je bilo pri svojem - delu, vsak se je motil s kakšnim malim opravi- lom. Kar priteče tov. Joško in zakriči "Tovariši, hitro k orožju, Nemci so". Kot bi trenil smo - bili vsi pripravljeni, da se udarimo, če bo trč - la. Dolgo časa smo napeto pričakovali, kdaj nam izvidnica pove, kje se sovražnik bliža. Nikakor ni hotelo biti nobenih poročil; Vsem skupaj se je malo čudno zdelo. Pa pogledamo okrog sebe - in vidimo, kako se naš tov. Joško lepo sonči in se nam smeji v obraz". Zakaj se nam pa smejiš" ga vprašamo. "I kako se ne bi, ko sem videl, kako ste bili vsi hitro pri orožju. Dobro ste doka - zali, kako ste hitro pripravljeni, če je sila" se smje. Saj si nam rekel, da so Nemci" Seve da so, pa še precej jih je. Toda v Berlinu so, pa še tam jih naši zavezniki obsipajo s karame - lami" Kaj smo hoteli? Mi smo se smejali, mogoče se boste tudi vi!

SMRT FASIZMU-----SVOBODA NARODU

Izdelala tehnika "SKALA".

L.2